

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U001196

Державний реєстраційний номер: 0120U002012

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-01-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Оцінка індивідуального здоров'я та підвищення адаптаційних можливостей дітей і молоді засобами здоров'язбережувальних освітніх технологій

Початок етапу: 01.2020

Закінчення етапу: 12.2024

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: : 65029, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 0487234098

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: : 65029, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 0487234098

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Оцінка індивідуального здоров'я та підвищення адаптаційних можливостей дітей і молоді засобами здоров'язберезувальних освітніх технологій.

Назва роботи англійською:

Assessing individual health and enhancing the adaptive capacity of children and young people by means of health-saving educational technologies.

Реферат українською:

Об'єкт: адаптаційні реакції організму студентів, як показник індивідуального здоров'я. Мета: вивчення та оцінка стану здоров'я сучасної молоді; розробка нових та вдосконалення існуючих здоров'язберігаючих педагогічних технологій, які забезпечують індивідуальне здоров'я молоді та впровадження їх в навчально-виховний процес. Теоретичні і практичні результати: на основі аналізу сучасної наукової, методичної, нормативної літератури визначено й обґрунтовано основні методологічні підходи дослідження проблеми оцінки індивідуального здоров'я та підвищення адаптаційних можливостей дітей і молоді засобами здоров'язберезувальних освітніх технологій. Визначені особливості функціонального стану серцево-судинної, центральної нервової систем, рівень фізичної працездатності студентів в процесі навчальних розумових та фізичних навантажень, стан регуляторних систем. Встановлено характер кореляційних зв'язків між показниками фізичного розвитку, фізичної працездатності, функціонального стану серцево-судинної й центральної нервової систем студентів за умов навчальних та фізичних навантажень. Новизна: внесено доповнення у концепцію про функціональну інтеграцію, функціональні резерви і адаптаційні можливості як основу індивідуального здоров'я студентської молоді; визначені вікові та статеві особливості рівня здоров'я юнаків і дівчат 17–21 років, показано його погіршення протягом навчання у закладах вищої освіти; удосконалена методика обстежень, критерії та методи оцінки індивідуального здоров'я та підвищення адаптаційних можливостей дітей і молоді засобами здоров'язберезувальних освітніх технологій; розроблена логіка проведення комплексного психофізіологічного обстеження студентської молоді. Практична цінність результатів для суспільства та економіки – одержані результати дослідження покликані сприяти збереженню та підвищенню рівня фізичного та ментального здоров'я молоді.

Реферат англійською:

The object – adaptive reactions of the body of students as an indicator of individual health. The aim of the research is to study and assess the health status of modern youth; develop new and improve existing health-preserving pedagogical technologies that ensure the individual health of young people and implement them in the educational process. Theoretical and practical results: Based on the analysis of modern scientific, methodological, and normative literature, the main methodological approaches to studying the problem of assessing individual health and increasing the adaptive capabilities of children and youth by means of health-saving educational technologies have been identified and substantiated. The features of the functional state of the cardiovascular and central nervous systems, the level of physical performance of students in the process of educational mental and physical exertion, and the state of regulatory systems have been determined. The nature of the correlations between indicators of physical development, physical performance, and the functional state of the cardiovascular and central nervous systems of students under the conditions of educational and physical exertion have been established. Novelty: The concept of functional integration, functional reserves and adaptive capabilities as the basis of individual health of student youth has been supplemented; the age and gender characteristics of the health level of young men and women aged 17–21 have been determined, and its deterioration during study in higher education institutions has been shown; the examination methodology, criteria and methods for assessing individual health and increasing the adaptive capabilities of children and youth by means of health-saving

educational technologies have been improved; the logic of conducting a comprehensive psychophysiological examination of student youth has been developed.

Індекс УДК: 615.825:796, 796.015.6-053.6

Коди тематичних рубрик: 77.03.53

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Босенко Анатолій Іванович

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Гендерні особливості реакції центральної нервової системи студентів на фізичні навантаження.

Назва НТП англійською: The gender-specific reactions of student's central nervous system to physical loads.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: 72.2 - дослідження й експериментальні розробки у галузі суспільних наук.

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У статті доведено, що за середньогруповими даними, загальний функціональний стан головного мозку обстежених дівчат і юнаків в стані відносного м'язового спокою достовірно не відрізнявся. Високий та середній рівень стійкості реакції властиві 76,8% обстеженим юнакам і 84,2% дівчатам. У деяких студентів зареєстровано порушення механізмів стабілізації нервових процесів (3,4% дівчат, 7,3% юнаків), високий ступінь напруженості тонічних неспецифічних впливів (10,3% дівчат, 6,1% юнаків) і на неможливість утримувати відповідний функціональний рівень (6,9% дівчат, 9,8% юнаків). Повторна оцінка загального функціонального стану мозку студентів встановила тенденцію до недостовірного зниження стійкості реакції в обох групах обстежених, що свідчить про стаціонарність функціонування системи. Стабільність функціонального рівня системи і рівня функціональних можливостей зберігалася у групі обстежених студентів. Показники функціонального рівня системи і рівня функціональних можливостей знизилися у групі обстежених студенток, що вказує на погіршення функціонального стану нервової системи під впливом дозованого навантаження. Високий та середній рівні стійкості реакції характерні для 72,4% дівчат і 75,8% юнаків. Зміни функціонального стану головного мозку обстежених оцінені як реакція активації, яка допускає флуктуації в межах 25%. Така динаміка характерна для 51% дівчат і 63% юнаків. Зрушення показників в діапазоні $\pm 25-50\%$ розглядаються як реакція напруження і була відмічена у 31% і 24% осіб жіночої та чоловічої статі, відповідно. Перенапруження центральної нервової системи з можливим зривом адаптації зафіксовані у 19% дівчат і 12% юнаків. Фізичні навантаження встановили гендерне превалювання у осіб чоловічої статі, що характеризувалося дещо вищими стабільністю ($p=0,574$), рівнем активації ЦНС і кращими можливостями формувати адекватну систему адаптації до навчальних навантажень, а також достовірно вищою абсолютною та відносною фізичною працездатністю.

Соціально-економічна спрямованість НТП: підвищення адаптаційних можливостей дітей і молоді засобами здоров'язберезливих освітніх технологій.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції: ЗВО України, Університет Ушинського

Перспективні ринки: ЗВО України

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Bosenko A., Orlik N., Palshkova I. Dynamics of functional capabilities among 17–22 years old girls with different vegetative status during the ovarian-menstrual cycle. *Georgian Medical News*. 2019; 9 (294): С. 27–31. [dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5007](https://doi.org/10.5114/hpc.2019.88301). <https://doi.org/10.5114/hpc.2019.88301>.
2. Босенко А. І., Орлик Н. А., Топчій М. С., Дишель Г. О. Динаміка фізичного розвитку юнаків 17–21 років впродовж періоду навчання у закладах вищої освіти. *Вісник проблем біології і медицини* 2020. №2 (156). С. 386–391. <https://doi.org/10.29254/2077-4214-2020-2-156-386-391>.
3. Bosenko Anatolii, Topchii Mariia, Nadiia Orlyk. Gender characteristics of the integrative brain function dynamics in school children under the influence of study loads. *International Scientific Conference “Actualities and Perspectives Physical Education and Sport Sciences”*, 2023. Ecological University of Bucharest. 5 квітня 2023 р., Румунія, Бухарест. 2023. Рр.1–7.
4. Yevhen Mykhaliuk, Yehor Horokhovskiy, Anatolii Bosenko, Oleg Bazylchuk, & Nadiia Orlyk. Occurrence of dystonic-type response to physical stress in soccer players. *Physical Rehabilitation and Recreational Health Technologies*. 2024. 9(1), 3–11. [https://doi.org/10.15391/prrht.2024-9\(1\).01](https://doi.org/10.15391/prrht.2024-9(1).01).
5. Khoroshukha M. F., Filippov M. M., Bosenko A.I., Mykhaliuk Ye. L., Buriak O. Yu. Complex use of cycle- and power-ergometry in determining the physical working capacity of young athletes. *Modern medical technology*. No. 4, October – December 2023. *Сучасні медичні технології*. № 4(59), жовтень–грудень 2023 р. Р. 37–44. [https://doi.org/10.34287/MMT.4 \(59\).2023.5](https://doi.org/10.34287/MMT.4 (59).2023.5).
6. Khoroshukha M, Bosenko A, Nevedomsjka J, Omeri I , Tymchyk O. Influence of serological markers of blood groups on the development of visual memory function in young female athletes aged 13–15 years. *Georgian Med News*. 2023 Oct;(343):159–164. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38096534/>.
7. Mykhailo F. Khoroshukha, Grygoriy P. Griban, Anatolii I. Bosenko, et al. Influence of serological markers of blood groups upon the development of visual memory in high schoolers and students. *Wiadomości Lekarskie Medical Advances*, Volume LXXVI, Issue 6, (June 2023) 2023;76(6): 1464–1469. <https://doi.org/10.36740/WLek202306120>. *Wiad Lek*. 2023;76(6):1464–1469.
8. Anatolii Bosenko, Nadiia Orlyk, Mariia Topchii, Yevhen Mykhaliuk, Yehor Horokhovskiy. The gender-specific reactions of student's central nervous system to physical loads. *Physical rehabilitation and recreational health technologiis*. Vol. 8, No 1 (2023) / P. 64–7.2. [https://doi.org/10.15391/prrht.2023-8\(1\).08](https://doi.org/10.15391/prrht.2023-8(1).08).
9. Mykhaliuk Y, Horokhovskiy Y, Bosenko A, Orlyk N, Topchii M. Effect of the identical training process on the functional state of high level sprint swimmers of both genders. *Health, Sport, Rehabilitation*. 2023; 9 (2): 61–73. <https://doi.org/10.34142/HSR.2023.09.02.05>.
10. Босенко А. І., Орлик Н. А., Топчій М. С., Донець І. О. Особливості формування адаптаційних реакцій при фізичних навантаженнях дівчат на окремих етапах онтогенезу. *Український журнал медицини, біології та*

спорту. 2022. Том 7, № 6 (39) С. 212–216. <https://doi.org/10.26693/jmbs07.06.172>.

11. Grygoriy Griban, Anatolii Bosenko, Inna Asauliuk, Mariia Topchii, Lesia Vysochan, Nadiia Orlyk, Svitlana Zamrozevuch-Shadrina, Pavlo Pilipchuk, Tetyana Skyrda, Ihor Bloshchynskyi, Nataliia Shcherbatiuk. Professional and Communicative Competence of Physical Education Instructors in Postmodern Education. *Postmodern Openings*. 2022, Volume 13, Issue 4, pages: 158–186 <https://doi.org/10.18662/po/13.4/512>.

12. Griban, G., Filatova, O., Bosenko, A., Tamozhanska, G., Lytvynenko, A., Topchii, M., Orlyk, N., Prontenko, K. (2021). Water in students' life and its impact on their health. *Acta Balneologica*, 2 (164), 99–104. doi: 10.36740/ABAL202102104.

13. Khoroshukha, M., Griban, G., Bosenko, A. et al. (2021). The level of logical thinking of female students who specialize in various sports and its relation with the success of foreign languages learning. *Applied Linguistics Research Journal*, 5(4), 104–112. <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13169>.

14. Філіпцова К. А, Орлик Н. А., Босенко А. І. Можливості омегаметрії в оцінці функціонального стану спортсменок, які спеціалізуються в карате. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2021. Том 6, № 5 (33). С. 437–444 <https://doi.org/10.26693/jmbs06.05.437>.

15. Дегтяренко Т., Орлик Н., Костюк О. Психофізіологія індивідуальних відмінностей. Історичні концепції. *Наука і освіта*. 2020. № 3. С. 64–73 DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2020-3-9>.

16. Khoroshukha M., Ivashchenko S., Bosenko A., Biletska V., Kovalenchenko V. Gender-associated effects of serological markers of blood groups on the development of attention function of young adolescent athletes. *Georgian Medical News*. 2020. No 7–8 (304–305). P. 103–111. PMID: 32965259.

17. Khoroshukha M., Bosenko A., Tymchyk O., Nevedomsjka J., Omeri I. Research of peculiarities of development of time perception function in 13–15 year-old athletes with different blood groups. *Georgian Medical News*. No 10 (307). 2020. P. 142–149. dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13167. PMID: 33270593.

18. Khoroshukha M., Bosenko A., Prysiazniuk S., Tymchyk O., Nevedomsjka J. Influence of sexual dimorphism on the development of the logical thinking function in young athletes aged 13–15 years with different blood groups. *Georgian Medical News*. No 12 (309) 2020. P. 108–114. PMID: 33526738. <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/13168>.

19. Bosenko A., Bobro O., Topchii M., Kholodov S. Functional status of the central nervous system in girls aged 16–18 years old. *Health Problem of Civilization*. 2019; 13(4): 279–286. <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/7368>.

20. Mykhaliuk Yevhen, Horokhovskiy Yehor, Bosenko Anatolii, Khoroshukha Mykhailo. Features of autonomous regulation of cardiac activity in young athletes with juvenile ECG pattern. *Proceedings of the International Scientific Conference “Actualities and Perspectives of Physical Education and Sport Sciences” 5th edition, April, 04 th, 2024. Romania, Bucharest, Doina Cornea, no. 1G. P. 100–107.* https://www.ueb.ro/efs/files/Proceedings_of_the_International_Scientific_Conference_2024.pdf.

21. Bosenko Anatolii, Orlyk Nadiia, Borshchenko Valeriia, Markitan Anastasiia, Osypenko Kateryna. Dynamics of adaptive capabilities of female students with various levels of physical activity during ovarian-menstrual cycle. *Proceedings of the International Scientific Conference “Actualities and Perspectives of Physical Education and Sport Sciences” 5th edition, April, 04 th, 2024. Romania, Bucharest, Doina Cornea, no. 1G P. 248–255.* https://www.ueb.ro/efs/files/Proceedings_of_the_International

22. Босенко А. І., Топчій М. С. Рівень мотивації сучасних учнів старшої школи до занять з фізичного виховання. Адаптаційні можливості дітей та молоді: збірник наукових праць XV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 105-річчю з дня заснування кафедри фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я та 60-річчю створення лабораторії функціональної діагностики імені професора Т. М. Цоневої Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. У

23. Філіпцова К.А., Босенко А.І. Самооцінка студентів щодо значення та рівня природничої підготовки фахівців фізичної культури. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту в сучасному суспільстві: збірник наукових праць V Всеукраїнської науково-практичної конференції. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. С. 169–172. [http://eprints.zu.edu.ua/38608/1/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20V%20%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%](http://eprints.zu.edu.ua/38608/1/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20V%20%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%9)
24. Хорошуха М.Ф., Босенко А.І., Іващенко С., Буряк О. Вплив різних груп крові на розвиток основних психічних функцій спортсменок 13–15 років. Наука і освіта. 2022. № 2. С. 25–30. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-2-4>.
25. Михалюк Є. Л., Гороховський Є. Ю., Босенко А. І. Ретроспективний огляд дефініції “нескінчений тон” за умов функціональних проб у спортивній медицині. Наука і освіта. 2022. № 2. С. 61–68. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-2-9>.
26. Орлик Н. А. Досвід дистанційного викладання курсу «Медична біологія» в умовах воєнного стану. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти». Одеса. 2022. С. 147–150 Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції, 15 червня 2022 р.
27. Bobro O. V., Kucherenko M.P.; Strus O.E.; Nasibullin B.A.; Gushcha S.G.; Kovalchuk L.I.; Glushchenko V.Y. Effect of exogenous introduction of blood growth factors to enhance the healing processes of slowly healing burn injures. PhOL – Pharmacology OnLine. 2021. Vol. 2. P. 84–88.
28. Борщенко В. В., Тітова Г. В. Використання здоров'язбережувальних технологій на уроках фізичної культури в середній школі. Наука і техніка сьогодні (Серія «Педагогіка»). 2024. № 3 (31). С. 472–483. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3\(31\)](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3(31)).
29. Sergii Kholodov, Vitalii Kashuba, Igor Grygus et al. Model biomechanical characteristics of child's walking during primary school age. Journal of Physical Education and Sport. Vol 21. (Suppl. issue 5), Art 380. Pp. 2857 – 2863.
30. Bosenko A., Bobro O., Topchi M., Kholodov S. Functional status of the central nervous system in girls aged 16–18 years old. Health Problem of Civilization (Польща). 13 (4). Pp. 279–286.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Чебикін Олексій Якович

Перелік осіб-виконавців

Бобро Олена Валеріївна

(к. мед. н.)

Борщенко Валерія Володимирівна

(к. пед. н.)

Босенко Анатолій Іванович

(д.пед.н., 13.00.02)

Дегтяренко Тетяна Володимирівна

(д. мед. н., 14.03.04)

Дишель Галина Олександрівна

Орлик Надія Анатоліївна

(к. б. н.)

Топчій Марія Сергіївна

(к. б. н.)

Філіпцова Катерина Анатоліївна

(к. б. н.)

Холодов Сергій Анатолійович

(к. пед. н.)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Кердівар Наталя Іванівна

Телефон

+38 (099) 613-79-50

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

